

E. 10.

TRIUMPHVS
SERVATO-
RIS NOSTRI IESU CHRIS.
TI, EXPVGNANTIS INFE-
ros, Et ascendentis in Cælum: In
Memoriam Nostræ Re-
demptionis.

El 3630

ORNATISSIMIS AC SPECTATIS
simis viris, dexteritate, virtute, sapientia &
humanitate præstantibus, Danieli Ludomico
Vito Gott, ac reliquis inclitæ reipub' Bern
burgensis consulibus, senatoribus, pietas
et gratulationis erga

A. M. Conrado Schenck
Gravenbergio.

ROSTOCHII
Excudebat Augustinus Ferber Anno
M. D. LXXXII

TRIUMPHVS CHRISTI.

Cœ redit festum Christi jā
tempus ovantis,
Quo Stygia fregit tristia
claustra domus.

Quog ducis nigri contri-
sis viribus omne

Imperium mortis sub sua jura dedit,
Atq triumphali concendit in aethera curru
Victrici referens calica signa manu.

Funderet ö tantum Clarij mea vena liquoris,

Quantum Mæonide fudit Homere sua-
Celestisq meos aperiret gratia sensus,
Et mea divina corda rigaret ope,

Quam canerem tanti meritis epinicia belli
Laudibus, & summi facta stupenda Dei,
Qui Plegetonie vastata sede latronis,

Viperei dentes fregit & ossa canis.

Ereptosq irucis proavos è fauce Tyranni
Æthereos secum jussit adire thronos.

Est locus immenso quâ panditur orbis hiatus,

Quaq specie vasti rupta vorago pater.

A 2 Inde

Inde graves Orci nebulas halantibus undis
Fædo perpetuus sulphure fumus olet.
Alava resonans Phlegeton incendia torqueat
Flammivomis ripas sævus et urit aquis.
Sanguinis à dextra Cocytus murmurat undis,
Atro namq; fluit plena crux palus.
Tristior his Acheron at livida cornua jungēt
Cum crassa sanie mixta venena vehit.
Hos inter fluvios piceas interq; paludes
Sulphureo quā Styx gurgite voluit aquas.
Abdita perpetuis tenebris in nocte profunda,
Ipsa jacet nigri Regia caca Iovis. (flucto,
Hanc circum magno resonant cum murmure
Quos miscent vario flumina nigra modo.
Intq; quem reddunt animæ manesq; noctes.
Plorantum tristi perstrepit aula sono.
Hei quanti gemito, et quā lachrymabile fatū,
Degeneres animas quod sine fine premit.
At foris adverso recubans crudelis in antro
Cerberus erat as excubat ante fores.
Hac irāsire sinit valida quos puppe per undas
Advehit inferna navita turpis aquæ.
At si quos exire videt, mox ore rapaci
Retractos imæ pellit in antra domus.

Huc

Huc ut pervenit migrantes Christus ad oras,
Invicto clausæ stant adamante fores.
Stant solidi postes rapidi quos nulla nec ignis
Nec ferri quatens vis superare potest.
Nec mora corripiens manibus stridetia claus.
Impulit, impulse contremuere fores. (stra
Ingens intremuit totius machina mundi,
Et quicquid Cælū, quicquid et Orc⁹ habet.
Insolito Stygiæ fremuerunt more paludes,
Deserit infernam portitor ipse ratem.
Cæca triplex replens latratu regna irifauci
Personat & radibo Cerberus ore fremit.
Atro diducit fluidos & sanguine rictus
Ore minans saeva vulnera saeva suo.
Intus at in plena caliginis arce tumultus
Magnus & infurvo nascitur orbe pavor.
Motu repentino Stygium terrore luporum
Savit & huc illuc concita turba fugit.
Ac velut in numero graviter, cū milite cinc.
Oppugnat muros hostis & urbis opes. (ius
Nil vacuum clamore vides, totamq; per urbē
Discurrunt nimio virg; puerq; metu.
Saxa ferunt, murosq; petunt, ferrumq; capes.
Mænia cum vita quoq; tuente sua. (sunt.

A 3 Sic

Sie ubi Tartaream contendens Christ⁹ ad ax-
Cunctipotētē fores impulit ipse manu. (cē
Omnia plena metu vidisses, plena tumultu,
Nil vacuum strepit⁹ quicquid in arce fuit.
Per strepit⁹ atra domus rauco clangore tubarū
Terribili resonant tympana pulsa sono.
Protinus accelerant imis è vallibus Orci
Audito sonitu percita monstra stygis. (g⁹,
Murmurat heu sevis animis ignobile vul-
Hei quanti gemitus, clamor & ast⁹ ferit.
Hostis adest et ad arma foras clamatur ad ar-
Vae nobis heu ter maxim⁹ hostis adest. (ma,
Parsq; irabes, vectes furor arma ministrat et
(ipsis
Pars flammis, gladios, saxa, facesq; ferūt.
Heu quā terribili sua tunc clamore resolvunt
Ora, ruduniq; fero per fera Regna sono.
Flammivomis atros spirant è faucib⁹ ignes,
Obscurant fumo teclāq; nigra suo.
At Christum contra nec muri mole nec armis
Tuta nigrae quicquam mōstra fuere Stygis.
Nō velut AEgides venit, seu Thraci⁹ Orphe-
Quos pulsasse Erebū fabula ficta refert. (us,
Sed veluti quo non virtute potentior, atq;
Heros in toto fortior orbe fuit. Anub-

*An nullis cuius sapientia vincitur armis,
Qui quæ vulnus nutu fecit & esse vetat.
Ergo cum clausas Acherontis venit ad ades,
Ianua mox patuit cardine vulta suo.
Ingressus tenebras Erebi dispellit ubiq;
Et splendore suo limina cœca replet.
Vtq; caput radio Phœbus redimittus acuto,
Quando mane suis athera carpit equis:
Illustrat pulsa tacita caligine noctis
Quidquid inest tota solis utrāq domo.
Sic Deus ignivomi veniens in tecta latronis
Tartaream forti cum pede pressit humum,
Ipse tenebrarum nebulis & nocte fugata,
Perfudit clara mœnia luce Stygis.
Quāq stetit signis tantus victricibus Heros
Umbra dedit cœca noctis opaca locum.
Atq; nova Stygij tremerent cū luce dracones,
In latebras imas quisq; repente fugit,
Horribili vacuas fremitu quæ concitæ auras,
Apparens nusquam territa turba filet.
Quam non Alcides, quā nō Neptuniq; Heros
Unquam robusta comminuere manus,
Quam nō ulla prius dominit tortura nec ignis
Tanta cohors isto tempore victa jacet.*

A & Dicite

Dicite jā Stygij fera, dicite monstra latrones,
Quid vos jam fastus, altāq; verba juvani?
Nūc ubi latrat⁹, ubi verba minantia lingue,
Arma, faces, gladij, saxa q; vestra jacent?
Tuque gravis quam sit nunc sentis Cerbere
Iratum valdē res habuisse Deum. (sentis
Amplius horrifīco sonitu non perculis auras,
Erict⁹q; faces ignis, ut antē, vomis.
At fruſtrā Stygio cur nunc ululabis in antro?
Nil te latratus oraq; serva juvant.
Vipereo Christus dentes excusit ab ore,
Nec morsu fecit lēdere posse suo.
At splendore novo viso latatur ovat⁹q;
Carcere vincita pīj qualibet umbra viri.
Quam prater meritū nigras Phlegetontis ad
Trāstulit inferni lurida cymba senis. (ūdas
Cūm plausu manū quavis ad sidera palmas
Et lachrymas inter letitiamq; levat.
Capta ligat Christus Stygia sed corpora turbæ
Tartareosq; duces vincula ferre jubet.
Tum verò quanti gemitus clamorq; draconū
Auditus Sathanæ per fera Regna fuit.
Nam magnis Erebi valles ululatibus implene
Gestantes collo vincula dura suo,

Vah

Vah misere tabo livantia pectora tundunt,
Nec pudet in nigras anguisbus ire genas.
At Christus iussis mox ora tenere ligatis
Ex Erebo manes evocat ipse pios,
Cælestemq; suam rursus rediturus in arcem
Divino tales reddidit ore sonos:
O mæa fælices animæ, mea pignora manes
Vestra mibi curæ est vita salusq; gravi,
Per Chaos hoc ingæs, per mille pericla per ig-
Hoc tantum cæpi carpere latus iter, (nes
Ut Phlegetontai destruncta sede latronis
Livida nodarem triplicis ora canis,
Vosq; feri saevi raptos è fauibus Orci
Ut ueherem superas in mea regna domos.
Cumq; potens nostræ cessit victoria dextræ
Feri famulo nostrum vertice Disq; pedem.
Agmina vos manes animo gratissima nostro
Quisq; triumphali cingite fronde caput.
Cingite fronde caput viridanti tempora lau-
Ante jacet nostros belua victa pedes, (ro,
Quæ vos, qui semper coluistis jussa suprema,
Tartareo pressit collaque vestra jugo.
In te versurus Cælum victricibus armis,
Christianum juncti, nos comitare, gregi.

A S Dixit,

Dixit, at ē cælo demissus currus Olympo
Adfuit, & lauro tempora quisq; regit.
Nobilibus currus distinctus ubiq; lapillis
Quales Eois colligit Indus aquis.
Et gemmis, fulvo nitidus radiabat & auro
Cynthius ut claro splendet ab axe poli.
Auro temo nitet, nitet auro lucidus axis,
Quasq; sua Cælum condidit arte rota.
Deq; gravi currus, quod Sol incenderat, auro
Aurea terreni cancta fuere globi.
Hunc super invecto fulgenti Christo in ostro
Procedit currum nube vehente suum.
Vexillumq; sua cælesti salutifer Heros
Per liquidum forti pandit inane manu.
Vig; forent noti, domuit quos ipse Tyrannos,
Hac in vexillo verba notata micant:
Morte mea mortem vici, Stygiumq; latrone,
Peccatum delens quod necis hasta fuit.
Armaq; cum spolijs curru suspensa fuerunt,
Victoris sanctum quæ petiere caput.
Cum clypeis enses, arcus, galeæq; coruscæ,
Et quæ mortiferum spicula virus habent.
Quaq; potes Stygijs detraxit dexira tyrannis,
His victor spolijs Christus onustus erat.

End

En subitō mitis resonat clangoribus aether,
Totaq; blandisonis perstrepit aura sonis:
Angelici cætus circumstipante caterva,
Applaudunt alis, voce, manuq; Deo.
Aëra perq; suum latè comitantur euntē
In sua ducturi regna paterna ducem.
Parsq; triumphalem circū fluit undiq; currū,
Observans regem ut cœlica turma suum.
Pars at more ducum turmas & prævia tantū
Agmen stellantis dicit ad Astra polt.
Hos inter primus sed cætus prævolat iste,
Qui flexo dulces concitat are sonos.
Pars quorum fidibusq; canunt, cythariq; sono-
Suaviter & gracili pollice fila movet: (ris
Parsq; tubas inflant, suaves huic buccina can-
Huic edit dulces tibia longa modos. (rus
Hicq; boum letus resonantia tergora pulsat,
Iste suis inflat cornua rauca labris.
Talibus aetherei concentibus aëra mulcent
Cætus, atq; replent solis utramq; domum.
Cocita tota tremit tellus, tremit arduo aether,
Postquam cœlestes increpue're tube.
Impulsæq; cava valles, saltusq; profundi,
Angelicos reddunt & fera saxa sonos.

Proxima

H
Proxima subsequitur manū & selecta virorū
Turba, sui portans Regia sceptra ducis,
Quig̃ triumphantis Christi victoria gestant
Arma, quibus Stygij tot cecidere duces:
Vnus at insignis facie formaq̃ decora,
Ni fallor, Gabriel Angelus iste fuit.
Erectam palmis relevans tollebat utrisq̃
Ad Cæli sanctam sidera pura crucem.
Hac suspensus erat Christus cum criminis sol-
Nostra tulit servæ tristia fata necis (vens
A cruce dependent calamis fel spongia, clavi,
Quaq̃ sacrum pressit dira corona caput,
Quaq̃ latus sacrum perfodit lancea, cœli
Quaq̃ ceciderunt tristia flagra ducem.
Inde trahebatur manibus post terga retortis
Collo Turba suo ferrea vincla gerens,
Quā domuit telis Christus Servator adeptis,
Multæ quib⁹ gelidæ cords dedere neci. (cī
Primo it Eumenidū, supremus et arbiter Or-
Infera quē Sathanā nomine turba vocat.
Lucifer is superum cū non pars ultima quon-
Esset, per pulchro nomine dictus erat. (dam
At nunc dira lues facie, vulnq̃ tremendo,
Nullius est hominis forma nec ista fera,
Horribi-

Horribiles in fronte faces pro lumine bino
Fulgent, vipereo barbaqz, crine riget,
Osgz patet radibo diductum semper hiatu,
Circundant nigrum cornua bina caput.
At nodosa iument Lernao terga veneno,
Cuntaqz membra noces nil nisi viro habet.
Ore vomit nebulas, nigris è naribus exit
Inferna fumus pestilitate gravis. (nes
Non nunquam Stygijs eructans faucibus ig-
Sulphure fumantes spargit ad astra globos.
Nunc huc, nunc illuc horredi luminis orbes
Iactat, & aspectuладere quemqz studet.
Lethai faciem sed nemo ferre draconis,
Tamqz truces vulnus cernere nemo potest.
Nodosum varios sinuatur corpus in orbes,
Seqz movet miro belua saeva modo.
Iamqz solū pedibus, jam pulsans vertice nubes
Membris conatur demere vincla suis,
Deformes quoties visus mutare figuras
Exutis priscis induit ipse novas.
Cumqz nihil cernit solitas in corpore vires,
Nil Stygias fraudes, nilqz valere do os,
Intonat, atqz furit magnam conversus in ira,
Vincla dolēs se non rumpere posse sua.

Hei

Hei quā terribili reboantes verberat auris,
Quem nigro rugiens fundit ab ore sono,
Quamqz cupit laniare sinus, laniare capillos,
Et curuo malas ungue notare suas:
Sed trahitur nodis centum religatus ahenis
Torto fune nigras impediente manus.
Nil potuere manus, nil artus corpore rito,
Innumeris plagiis brachia cæsa jacent.
Hinc adamantinis ibat Mors juncta catenis,
In gelido figens lumina cœca solo,
Sinciput effossis oculis, & calva videtur
Frons foveas binas instar habere specus,
Os fædum macie pallet, faciesqz nigrescit,
Hujus & a rito corpore sanguis abest:
Languor inest mēbris, totū est sine corpore cor-
Tabida pertenuis vix tegit ossa cutis. (pus-
Hinc fuligineo sustentans languida pinu
Et gradies tarde vix sua membra trahit.
Attamen hæc rictus aperit, faucesqz minaces,
Séqz animas rursus posse vorare cupit.
Heu miserabilibus totas ululatibus auras
Cōplet, sed lachrymas lumina fossa negant.
Hanc circum Furia nigris redimita columbris
Turba manus ibat funègz vincita suas.

Hinc

Hinc trahitur longa collum lassante catena
Qui Stygiæ custos Cerberus arcis erat.
Hic quoq; latratu complens tria guttura sauo
Nil profecturas evomit ore minas.
Sæpe suos rictus pandit, morsusq; minatur.
Excussis quanquam denib; ora carent.
Cocutiensq; caput dirum sua vincula quassat,
Et jacet in nostrum murmura rauca Deū.
Inde pharetratus torquei vestigia Turca,
Subsequiturq; suos gens scelerata duces.
Quemq; fero contra Vulcano, et sauvijt armis,
Victorem mundi cōspicit esse Deum.
Cujus & abiurans sprevit mandata, poten-
Cernit per nubes in sua regna veki. (tem
Quosq; pī toties pictos in imagine vulnus
Impuro turpis conspuit ore Getes.
Hos cernit tali totum fulgere per orbem,
Quale poli phæbus spargit ab axe jubat.
Heu furit, haud Christi fulgētia sustinet ora,
Nam stimulat savo conscientia corda pavor.
Ducitur hinc Latius præful, cui nomen bone-
Nimirum Papæ Romula turba dedit. (stū
Vnde tuum miror clarum sis nomen adepius
Hanc vocem novi Papa sonare patrem,

At 118

At tu non patrem sed agis scelerate tyrannū,
Dilaceras Christi qui velut ursus oves.
Hem scio te mundus divini numinis instar
Quām venerabatur pessime Papa scio.
Vendebas memini bullas & ad arria cæli
Te quoq; jactabas pandere posse viam.
Et iristes animas superas revocare sub auras
Rursus & in Stygiam trudere posse lacum
Tu genus humanum terrebas fulmine diro
Quoiquot erant istas pertimere minas.
Formidata prius sed jam cur fulmina, quare
Tam subito iristes conticuere minas?
Tēpora quæq; regit triplex tua Papa corona,
Teq; juvat quid jam pontificalis honor?
Incedis sane trabea, triplici q; corona
Conspicuus, funes sed tua colla ligant.
Respice quorū rassi, turpissima monstra, Cyclopes
Constipent Monachi jam latus omne tuū.
Quāta sacerdotum te respice turba sequatur,
Talia quæ raso vertice signa gerit. (tur
Vnde suos noscat Satanas, iot mille sequun-
Quot lingua centū vix numerare queāt.
Pallor inest cunctis, ja non præpinguis, ut olim
Mēbra gravat saniū turpia ventris onus.
Concide-

Conciderant macie, sic corpus abinuerat omne,
Ut vix hærerent ossibus ossa suis.

Lora suosq; usus, ventres quibus atè ligabat,
Horum stringendo jam reperere manus.

Quæq; tuas olim pompas est turba secuta
Maxima se gaudens pars gregis esse tui.

Hæc quamvis ululet, palmis & pectora tūdat,
Pars quoq; nunc pompa cogiuit esse tue.

Heu miserabiliter plorat, scissisq; capillis
Subsequitur nolens tēq; iuōsq; duces.

Sed irabit invitā secum Phlegetonia turba,
Vno coniuncti quiq; fuere jugo.

In nunc vende tuas bullas, supremaq; claustra
Posse tua jacta te reserare manu:

Ante triumphalem sic ibant ordine currum,
Quæ domuit Christi mōstra viroq; mano.

Vig; simul plures pennis, cum Aëra findunt
Naupliades mirè vociferantur aves:

Sic varias spargit voces hac turba per auras,
Dissimiles spurco fudit ab ore sonos. (pulsat

Hic gemit ille furens manibus sua pectora
Hic ululat, rauco murmurat ille sono.

Nil vacuum luctu, sunt omnia plena doloris,
Plena metus, saevo nilq; pavore caret.

B

Pone

Pone sequabantur, quos fractis viribus Orci
Asservit Christus summi potente manu.
Ibant quos inter primi summig_z fuerunt,
Prisca sacros quoiquot seclatulere Patres.
Adam primus homo chara cū conjugē prim_o
Incedit cætu sc̄ comitante suo.
Ibant iōi_z viri, matres, pueri_z, senes_z,
Quot breve vix tēpus pernumerare finit.
Quotquot erāt viridi cinxerūt tēpora lauro,
Verna_z seria comis imposuere suis.
Maxima vix aliquo capiunt sua gaudia fine
Hoc_z manu, gestu, reg_z, sonog_z probant.
Ac velut in pleno tenebrarum carcere clauso,
Tristia qui longo tempora vincula tulit,
Quando foras missus fulgentes conspicit au-
Aīg_z jubar sparsum cernit ab axe poli, ras,
Quā gaudet, gestitq_z poli spectare vicissim
Lumina non dudum lumine visa suo.
Sic illi, Stygio dudum quos carcere vincitos
Inferni renuit vis irunculenta ducis,
Gaudebant sese tenebrosa è valle levatos,
Christi conspectu, luce favore, frui,
Ducentisq_z sequi summi vestigia Regis
Ad superas eius regna paterna plagas.

Letantur,

Letantur, nec habent ullum jam gaudia finē,
Mulus & ipsorum plausus ab ore venit.
At cum cælestes proprius venisset ad oras
Agmen & à summa non procul arce foret,
Tum demum præjens tibicina turba per au-
Acrius inflato mille dat ære sonos, (ras
Dantq; tubæ signum, signū dant cornua flexa,
Timpana dantq; suum signa redire ducē.
Audito sonitu, quem mille tot æra dederunt,
Confluit excelsa quisquis in æde fuit,
Latitiq; fremens animis exultat, ovatq;
Principis adventu cælica turba sui,
Atq; recepturi natum quoicunq; fuere,
Cinxerunt sanctum patris utrung; latens.
Vig; foras venere, vident & eunxia monstra,
Quæ Christi quivit per domuisse manus.
Cælicoli cætus, matresq; viriq; pavescunt,
Et stupor illorum pectore magnus inest.
At Pater eternus, postquam fulgentia nasi
Vnigeni proprius conspicit ora sui.
Illiis infusus collo nunc oscula libat,
Nunc gremio refovet saucia membra suo.
Letaq; divina testatus gaudia mentis,
Implevit lachrymis talia verba suis:

B 2 Omnia

O mea per dulcis requies, mea natae voluptas,
Ante tuae tempus qui genetrix eras,
Hei mihi quot plagas, quot vulnera se vatu-
Immerito cæsus corpore natae tuo. (listi,
Post celsi linquens quam nostra palatia regni
Sumpsiisti misera debile carnis opus.
Ast ita nostra triū sanxit ueneranda volutas,
Qui sumus in trino numine numen idem,
Videbellares hostes delapsus Olympos
Per plagas & per vulnera mille tuos,
Vig̃ tua mortem preciosa morte vorares,
Tartarei superans tristia iura ducis.
Sic ait hostilesq̃ manus usq̃ Sanctas & inermes,
Tunc ut erant, Stygi⁹ trudit in antro spec⁹.
Hęg̃ ferè totum triduum per inane feruntur
In piceam rursus quam cecidere lacum.
At natum superam rursus deducit in aulam.
Inter hic it sanctū pneuma patremq̃ suum.
Numen ovans inter numen procedit utrūq;
Sed triplici simplex numine numen inest.
Vig̃ fuit Cæli portas ingressus, ovantum.
Sidereum voces per strepere domum.
Spectantis populi stabant nam plena virorum
In toto cælo compita quoiquot erant.

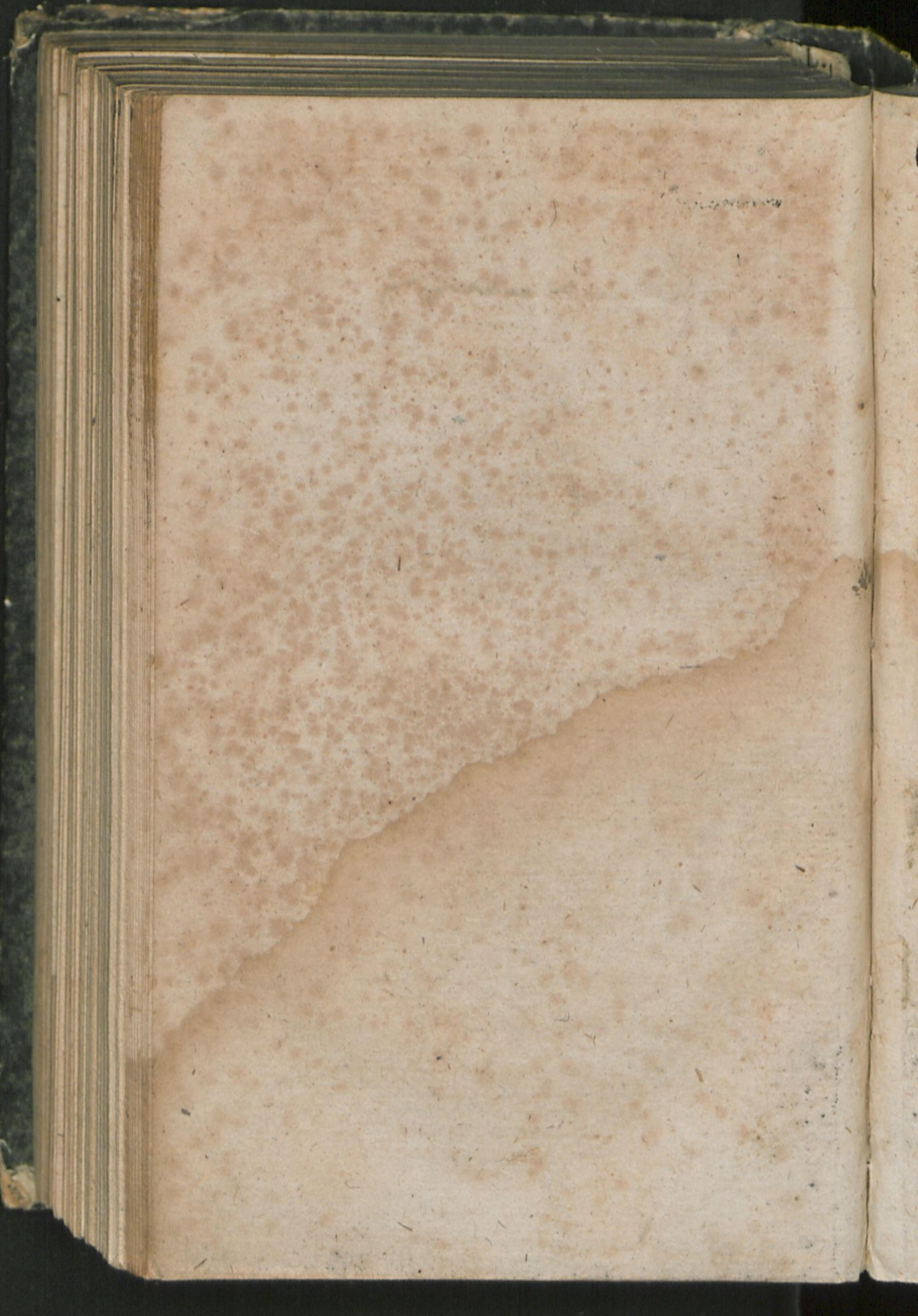
Splendide

Splendida quisq; suum Christi solius in ora
Cum vulnu fixum lumen utrung; tenet.
Quaq; venit flores & primi munera veris,
Quas carpsit tenui sparsit & ungue rosas.
Hie quo i eūt celebres plauso per mœnia Cæli
Quotq; triumphantū iubila leta sonat. (ies
Nil vacuū magno fremitu, plaususq; sonan-
Et vulnus hitares angulus omnis haber.
Quisq; triumphe canit, noster, letog; favore
Clamat Io Paan, dux salusq; redit.

FINIS.

Sunt und

PB 1849.

ULB Halle
004 976 86X

3

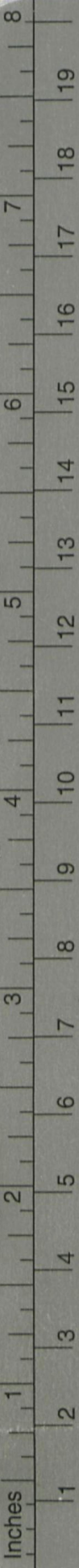

Sb,
PB 1849.

A.C.

Farbkarte #13

Centimetres

B.I.G.

TRIVMPHVS
SERVATO=
RIS NOSTRI IESV CHRIS.
TI, EXPVGNANTIS INFE-
ros, Et ascendentis in Cælum: In
Memoriam Nostra Re-
demptionis.

ORNATISSIMIS AC SPECTATIS
simis viris, dexteritate, virtute, sapientia &
humanitate præstansibus, Danieli Ludomico
Vito Gott, ac reliquis inclitæ reipub Bern
burgensis consulibus, senatoribus, pietæ
et gratulationis ergo.

A. M. Conrado Schenck
Gravenbergio.

ROSTOCHII
Excudebat Augustinus Ferber Anno
M. D. LXXXII